

Državni izpitni center

M 2 3 2 7 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 29. avgust 2023

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Prazna stran

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	◆ C
2	◆ B
3	◆ A
4	◆ D
5	◆ B
6	◆ C
7	◆ A
8	◆ D
9	◆ C
10	◆ B

Za vsak pravilen odgovor 1 točka.

Skupaj število točk IP 1: 40

Naloga	Odgovor
11	◆ D
12	◆ B
13	◆ A
14	◆ B
15	◆ C
16	◆ D
17	◆ A
18	◆ A
19	◆ C
20	◆ C

Naloga	Odgovor
21	◆ A
22	◆ B
23	◆ B
24	◆ C
25	◆ D
26	◆ C
27	◆ B
28	◆ A
29	◆ B
30	◆ D

Naloga	Odgovor
31	◆ B
32	◆ A
33	◆ B
34	◆ D
35	◆ C
36	◆ A
37	◆ C
38	◆ D
39	◆ B
40	◆ B

IZPITNA POLA 2

1. naloga: Transformacijska krivulja

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
1.1	1	◆ delo, narava, kapital		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
1.2	1	dve od: ◆ kaj in koliko proizvajati ◆ kako proizvajati ◆ za koga proizvajati		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
1.3	2	◆ največjo ◆ dveh ◆ celotni ◆ najboljši		Za dve pravilni navedbi 1 točka. Za tri ali štiri pravilne navedbe 2 točki.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
1.4	4	◆ 300 ◆ 120, potrošnih ◆ 160 ◆ potencialnega		Za vsako pravilno dopolnjeno trditev 1 točka.
	2	◆ C ena od: ◆ Izbira proizvodnje večje količine kapitalnih dobrin, kar omogoča večji gospodarski razvoj v prihodnosti. ◆ Zmanjša proizvodnjo potrošnih dobrin, da lahko poveča proizvodnjo kapitalnih dobrin in s tem pospeši razvoj gospodarstva. ◆ Izbira dolgoročno povzroči hitrejši razvoj gospodarstva in povečanje proizvodnje tako kapitalnih kot potrošnih dobrin.		Za smiselno utemeljitev 1 točka.
Skupaj	6			

2. naloga: Stroški in merila uspešnosti poslovanja

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
2.1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ z dano količino proizvodnih dejavnikov (stroškov) doseči maksimalni učinek (količino proizvodov, obseg prodaje, dobiček) ◆ z minimalno količino proizvodnih dejavnikov (stroškov) doseči načrtovani učinek (količino proizvodnje, obseg prodaje, dobiček) 		Za smiselnega pojasnilo 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
2.2	1	◆ z uporabo novih znanstvenih odkritij v proizvodnji (inovacije) se razvijajo novi proizvodni procesi, stroji ... , ki povečujejo učinkovitost (produktivnost) delavca		Za opis, ki smiselno vključuje podprtano, 1 točka.

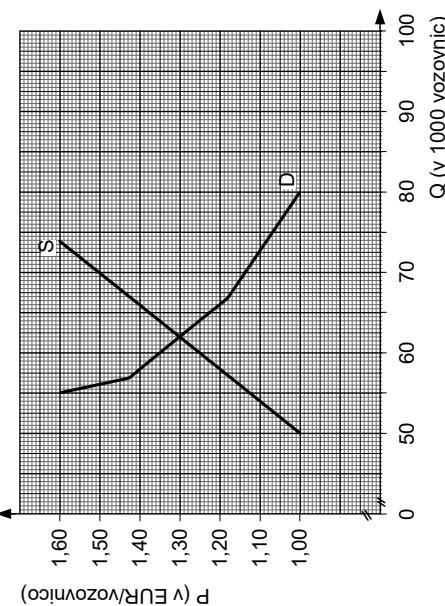
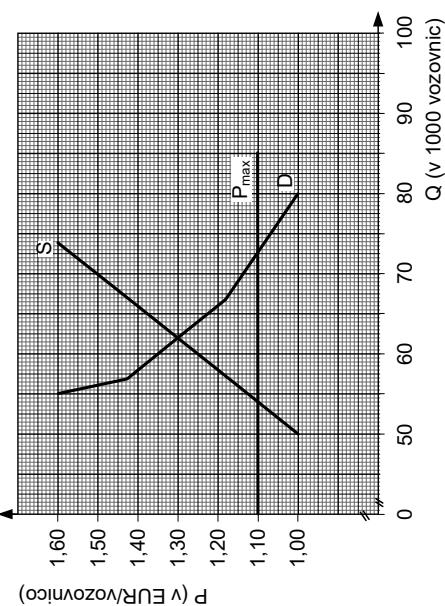
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
2.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ so stroški, ki se ne spreminjajo z obsegom proizvodnje ◆ so stroški, ki jih ima podjetje v določenem višini v določenem časovnem intervalu ◆ so stroški, ki jih ima podjetje tudi tedaj, ko ne proizvaja 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
2.4	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ so celotni stroški na enoto proizvoda ◆ so seštevek povprečnih fiksnih stroškov in povprečnih variabilnih stroškov 	$\frac{TC}{Q}$	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodata na navodila
2.5	1	◆ Število snemalnih dni (Q)	Število snemalnih dni (Q) Celotni stroški (TC v EUR) Spremenljivi stroški (MC v EUR)	Za štiri ali pet pravilnih navedb 1 točka.
		0	100	–
		1	200	100
		2	250	50
		3	360	110
		4	560	200
		5	870	310
1		ena od:	◆ strošek materiala za snemanje glasbe ◆ strošek električne energije v snemalnem studiu ◆ strošek plače (npr. tonskega tehnika ...), izračunane po učinku ◆ strošek dodatne storitve na posnetek ipd.	
1		◆ $e = \frac{4 \times 200}{560} = 1,428$ Rezultat: 1,4		Za obe pravilno podprtani navedbi 1 točka.
1		◆ je ◆ večji		Za tri ali štiri pravilne navedbe 2 točki, za dve pravilni navedbi 1 točka.
2		◆ SANGITA ◆ 60 ◆ višji ◆ nižji proizvodnih stroškov		
Skupaj	6			

3. naloga: Trg in državna intervencija

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
3.1	1	◆ Maksimalna cena je najvišja možna cena, določena je pod ravnotežno ceno.	◆ Maksimalna cena je nižja od ravnotežne cene.	Za smiselnlo opredelitev 1 točka.
	1	dve od: ◆ bencin ◆ elektrika ◆ plin ◆ kruh ◆ moka ◆ javni prevoz ...		
Skupaj	2			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
3.2	2	◆ monopol ◆ višja ◆ monopolni		Za tri pravilne navedbe 2 točki, za dve pravilni navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodata na navodila
3.3	1	♦		Za pravilno vrisano in označeno krivuljo ponudbe 1 točka.
				♦ Dovoljeno odstopanje pri količini za ± 1 .
	1	♦ 1,30 ♦ 62		Za pravilno vrisano in označeno predpisano ceno 1 točka.
	1	♦		♦ presežno povpraševanje
Skupaj		4		

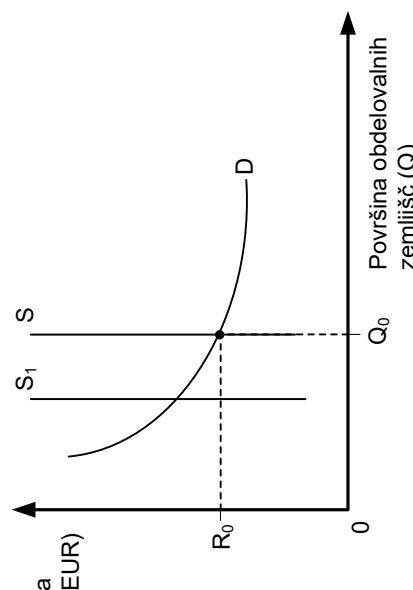
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
3.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ povečati ponudbo <p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ S subvencijami, danimi podjetju Logobus, bi mestne oblasti dosegle, da bo podjetje pripravljeno pri nižji ceni vozovnic, pri kateri sicer ne pokriva stroškov, ponuditi več vozovnic. ◆ S subvencijami in drugimi spodbudami pritegniti nove ponudnike prevozov, tako povečati število prevozov in s tem ponudbo vozovnic. ◆ Investirati v podjetje javnega mestnega prometa, tako povečati število prevozov in s tem ponudbo vozovnic. 		Za utemeljitev kateregačoli smiselnega ukrepa 1 točka.
	1			
	Skupaj	2		

4. naloga: Obresti in zemljiska renta

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
4.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Renta je dohodek, ki izhaja iz lastnine naravnega omejenih proizvodnih dejavnikov. <p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Obresti so zneselek, ki ga posojilodajalec prejme za začasno uporabo prihrankov. ◆ Obresti so zneselek, ki ga posojilojemalec plača za začasno uporabo tujih prihrankov. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Renta je cena za najem zemljišča. <p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ dohodek posojilodajalca ◆ strošek posojilojemalca 	
	1			
	Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
4.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ bližini (oddalenosti od) ◆ diferencialno ◆ nižji ◆ absolutno 		Za vsaki dve pravilni navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodata na navodila
4.3	1	ena od: ◆ poveča se dostopnost do novih zemljišč ◆ znižajo se stroški transporta		Za smiselnega utemeljitev 1 točka.
	1	◆ zmanjša se razpoložljiva količina obdelovalnih zemljišč		Za smiselnega utemeljitev 1 točka.
	1	◆		Za pravilen premik krivulje ponudbe 1 točka.
Skupaj	4		1 ◆ višja ◆ manjša	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatačna navodila
4.4	1	♦ $\frac{375.000 \times 4}{100} = 15.000 \text{ EUR}$		
4.5	1	♦ C		

5. naloga: Mednarodni odnosi in transnacionalna korporacija

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
5.1	1	♦ temelji na meddržavnih sporazumih o postopnem ekonomskem povezovanju in zdrževanju nacionalnih ekonomskih prostorov	♦ Ekonomsko povezovanje več držav s skupnimi interesmi.	Za smiselnlo pojasnilo 1 točka.
5.2	2	♦		
			Faze integriranja	Značilnosti integracije
		A	Območje proste trgovine	D fiksni devizni tečaji in določena usklajenost oz. koordinacija ekonomskih politik
		B	Carinska unija	A odpravljene so ovire (carine) med državami članicami
		C	Skupni trg	B ukinjene so carine med državami članicami, ohranjene im poenotene so še carine v trgovaju s tretjimi državami
		D	Ekonomска (gospodarska unija)	E enotna valuta, skupna centralna banka in skupna ekonomска politika
		E	Popolna ekonomska integracija	C odpravljene so tudi necarinške omejitve trgovanja ter omejitve na področju pretoka proizvodnih dejavnikov
5.3	1	dve od:	Še sprejemljiva rešitev	Dodatatna navodila
		♦ lažje konkuriranje svetovnim gospodarskim velesilandom (ZDA, Japonska ...)		
		♦ povečanje ekonomske moči in vpliva na svetovnem trgu		
		♦ hitrejsa gospodarska rast in večja blaginja		
		♦ pridobitev konkurenčnih prednosti z odpravljanjem medsebojnih omejitev med državami članicami EU		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.4	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ visokokvalificirana delovna sila v Sloveniji ◆ razvoj novih trgov oz. velik trg v Evropi, na Bližnjem vzhodu in v Afriki ◆ izognitev carinam in drugim oviram pri izvozu (prodaji) ◆ proizvodov v Evropi ◆ nižji transportni stroški za prodajo v Evropi in na bližnjih trgih ◆ cenješi razpoložljivi proizvodni dejavniki kot v ZDA ◆ davčne olajšave, ki jih daje Slovenija za spodbujanje tujih naložb ◆ velika kupna moč prebivalstva v Evropi 		Za smiselno pojasnilo enega verjetnega razloga 1 točka.
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ proizvodnja tehnološko dodelanih potniških pnevmatik za platišča večjega premera za domači trg / lažji izvoz na tujе trge (Evropa, Bližnji vzhod, Afrika) ◆ večje zaposlovanje (nova delovna mesta) / manjša brezposelnost ◆ nova sodobna tehnologija / novo znanje visokokvalificirane delovne sile ◆ povečanje vključevanja slovenskih kooperantov v proizvodnjo pnevmatik / večji zaslužki slovenskih dobaviteljev ◆ dodatni davki, ki jih plačuje Goodyear obični in državi ◆ ugoden vpliv za podobo Slovenije kot proizvajalke visokokakovostnih pnevmatik ◆ večji BDP zaradi večje proizvodnje 		Za smiselno pojasnilo enega ugodnega učinka 1 točka.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	◆ 0		
	1	◆ 0		Za obe pravilni navedbi (izračuna) 1 točka.
Skupaj	2			

6. naloga: Bruto domači proizvod in prebivalstvo

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ BDP je seštevek tržnih vrednosti vseh končnih proizvodov in storitev, proizvedenih v izbrani državi v enem letu.		Za smiselno opredelitev 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.2	1	♦ Geografsko načelo pomeni, da upoštevamo končne proizvode in storitve, ki so bili proizvedeni s proizvodnimi dejavniki na slovenskem ozemlju.		Za smiselno pojasnilo 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.3	1	♦ prebivalstvo ♦ naravno bogastvo ♦ proizvedeno bogastvo		Za tri dejavnike 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.4	1	♦ $\frac{19.328}{2.089.310} \times 1000 = 9,3\%$		
	1	♦ $0.0099 \times 2.089.310 = 20.684$ oseb		
	1	♦ $9,3 - 9,9 = -0,6\%$		
	1	♦ Prebivalstvo Slovenije se je povečalo, ker je bil selitveni prirast večji, kot je bilo zmanjšanje prebivalstva zaradi negativne naravne rasti.	Viri povečanja prebivalstva so priseljive (imigracije).	Za smiselno pojasnilo 1 točka.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.5	1	ena od: ♦ Zaposleni so tisti, ki opravljajo kakršno koli plačano delo, ne glede na to, ali trenutno delajo ali so na dopustu ali na bolniškem dopustu ali začasno ne delajo zaradi stavk. ♦ Zaposleni so tisti, ki so prijavljeni kot zaposleni na ZPIZ / ZZS (ZRSZ).		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.6	1	$\frac{81.104}{980.880} \times 100 = 8,3\%$		
1	ena od:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Veliko prebivalcev, ki so registrirani kot brezposelni, opravlja delo za plačilo na črno. ◆ Anketna brezposelnost med brezposelne prebivalce ne šteje sicer registriranih brezposelnih, ki v zadnjih štirih tednih niso iskali dela in niso pripravjeni sprejeti dela v naslednjih dveh tednih in niso prejeli nikakršnega dohodka v denarju ali naravi. 	Za smiselno pojasnilo 1 točka.	
Skupaj	2			

Skupno število točk IP 2: 60